

Re-Accredited by NAAC with 'A' Grade

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY
University Campus, Udhna-Magdalla Road, SURAT - 395 007, Gujarat, India.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી
યુનિવર્સિટી કેમ્પસ, ઉદ્ધના-મગદલ્લા રોડ, સુરત - ૩૯૫ ૦૦૭, ગુજરાત, ભારત.

Tel : +91 - 261 - 2227141 to 2227146, Toll Free : 1800 2333 011, Fax : +91 - 261 - 2227312
E-mail : info@vnsgu.ac.in, Website : www.vnsgu.ac.in

-: પરિપત્ર :-

વિનયન વિદ્યાશાખા હેઠળની સંલગ્ન સંસ્કૃત વિષય ચલાવતી અનુસ્નાતક કોલેજોનાં આચાર્યશ્રીઓને જણાવવાનું કે, શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ થી અમલમાં આવનાર એમ.એ સેમે.૨ અને ૪ નાં સંસ્કૃત વિષયનાં અભ્યાસક્રમ અને પ્રશ્નપત્રનું પ્રારૂપ અંગે સંસ્કૃત વિષયની અભ્યાસમિતિની તા.૯/૧૨/૨૦૨૦ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક: ૨ અન્વયે નીચે મુજબ કરેલ ભલામણ વિનયન વિદ્યાશાખાની મંજૂરીની અપેક્ષાએ વિનયન વિદ્યાશાખાનાં અધ્યક્ષશ્રીએ વિદ્યાશાખા વતી મંજૂર કરી એકેડેમિક કાઉન્સિલને કરેલ ભલામણ એકેડેમિક કાઉન્સિલએ તેની તા.૦૯/૦૩/૨૦૨૧ ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક: ૧૮ થી સ્વીકારી મંજૂર કરેલ છે. તેની જાણ સંબંધકર્તા શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓને કરવી, તદ્ઉપરાંત તેનો અમલ કરવો.

સંસ્કૃત વિષય તા.૯/૧૨/૨૦૨૦ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક: ૨

:: આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે, શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ થી અમલમાં આવનાર સંસ્કૃત વિષયનાં અભ્યાસક્રમ એમ.એ સેમે.૨ અને ૪ નાં પ્રશ્નપત્રનું પ્રારૂપ બનાવવામાં આવ્યું. અને તે મંજૂર કરવા વિનયન વિદ્યાશાખાને ભલામણ કરવામાં આવે છે.

એકેડેમિક કાઉન્સિલની તા.૦૯/૦૩/૨૦૨૧ ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક: ૧૮

:: આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે, સંસ્કૃત વિષયની અભ્યાસમિતિએ તેની તા.૯/૧૨/૨૦૨૦ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક: ૨ અન્વયે ભલામણ કરેલ શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ થી અમલમાં આવનાર સંસ્કૃત વિષયનાં અભ્યાસક્રમ અને એમ.એ સેમે.૨ અને ૪ નાં પ્રશ્નપત્રનું પ્રારૂપ વિનયન વિદ્યાશાખાના અધ્યક્ષશ્રીએ વિનયન વિદ્યાશાખાની મંજૂરીની અપેક્ષાએ સ્વીકારી તે મંજૂર કરવા એકેડેમિક કાઉન્સિલને કરેલ ભલામણ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

(બિડાણ: ઉપર મુજબ)

ક્રમાંક:એકે/પરિપત્ર/ ૩૮૨૮ /૨૦૨૧
તા. ૧૬-૦૩-૨૦૨૧

ઈ.ચા. કુલસચિવ

પ્રતિ,

- ૧)વિનયન વિદ્યાશાખા હેઠળની સંલગ્ન સંસ્કૃત વિષય ચલાવતી અનુસ્નાતક કોલેજોનાં આચાર્યશ્રીઓ.
- ૨)અધ્યક્ષશ્રી, વિનયન વિદ્યાશાખા.
- ૩)પરીક્ષા નિયામકશ્રી, પરીક્ષા વિભાગ, વીર નર્મદ દ. ગુ. યુનિવર્સિટી, સુરત.

.....તરફ જાણ તેમજ અમલ સારૂ.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત

શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૧-૨૦૨૨ થી અમલમાં આવનાર એમ. એ. સંસ્કૃત (CBCS)

સેમેસ્ટર - ૨ નો અભ્યાસક્રમ

CCT - 04

પ્રશ્નપત્ર - ૬

કુલ ગુણ - ૫૦

Credits - 04

SANSKRIT CLASSICAL LITERATURE - DRAMA

સંસ્કૃત લલિત સાહિત્ય - નાટ્ય સાહિત્ય

ઉદ્દેશ : સંસ્કૃત નાટ્ય સાહિત્યમાં સર્વશ્રેષ્ઠ નાટ્યકારોના સર્જનનો પરિચય કરાવી ભારતીય સંસ્કૃતિ અને સભ્યતા સાથે સાહિત્યનો પરિચય કરાવવો.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : કાલિદાસનો પરિચય - જીવન, કવન, સમય, સંસ્કૃતિના ઉદ્ભાતા કાલિદાસનું નાટ્યકાર તરીકે તથા શાકુન્તલમ્નું નાટ્યકૃતિ તરીકે મૂલ્યાંકન, નાટ્ય સ્વરૂપ, દરેક અંકના પ્રસંગો, સૌથી શ્રેષ્ઠ ચતુર્થ અંક, કૃતિનું સર્વાંગી વિવેચન, કાલિદાસનું પ્રદાન, મૂળ ફેરફાર ઇત્યાદિ.

કૃતિ: - કાલિદાસવિરચિતમ્ - અભિજ્ઞાન શાકુન્તલમ્

Unit - 1 : કાલિદાસવિરચિતમ્ - અભિજ્ઞાન શાકુન્તલમ્, અંક - ૧, ૨	[૧૨]
Unit - 2 : કાલિદાસવિરચિતમ્ - અભિજ્ઞાન શાકુન્તલમ્, અંક - ૩, ૪	[૧૩]
Unit - 3 : કાલિદાસવિરચિતમ્ - અભિજ્ઞાન શાકુન્તલમ્, અંક - ૫, ૬	[૧૨]
Unit - 4 : કાલિદાસવિરચિતમ્ - અભિજ્ઞાન શાકુન્તલમ્, અંક - ૭	[૧૩]

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :-

- (૧) કાલિદાસ - ઝાલા (English).
- (૨) કાલિદાસ - વી. વી. મીરાશી (હિન્દી).
- (૩) સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય - નાન્દી.
- (૪) સંસ્કૃત સાહિત્યનો પરિચય - ડૉ. એ. ડી. શાસ્ત્રી.
- (૫) કાલિદાસ પરિશીલન - રાધાવલ્લભ ત્રિપાઠી - સંસ્કૃત પરિષદ સાગર - ૧૯૮૭.
- (૬) History of Sanskrit Literature -A. B. Keith.

વ્યવસાયલક્ષી મૂલ્ય :-

- દિગ્દર્શક તરીકે
- રંગમંચની બધી જ કલા ક્ષેત્રે માર્ગો ખુલ્લા
- સ્ક્રીપ્ટ લેખક તરીકે
- વિવેચક, સમીક્ષક તરીકે
- ફિલ્મ મેકીંગ વ્યવસાય ક્ષેત્રે
- નાટ્યકલાના નિષ્ણાંત તરીકે
- નાટ્ય સંપાદક તરીકે

VAIDIC LITERATURE

વૈદિક સાહિત્ય

ઉદ્દેશ : વૈદિક સાહિત્યની વિશેષતાઓનો પરિચય કરાવવો, ભારતની ભવ્ય દાર્શનિકતાનો પરિચય કરાવવો, વૈદિક સાહિત્ય વચ્ચેની સાંકળ દર્શાવવી.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : બ્રાહ્મણગ્રંથોનો પરિચય, વિષયવસ્તુ, મુખ્ય ઉપનિષદોનું તત્ત્વજ્ઞાન, તત્કાલીન ધર્મ, સમાજ દર્શન, ઇતિહાસ તથા કૃતિલક્ષી અભ્યાસના વિષયો.

કૃતિ: - એતરેયબ્રાહ્મણ – શૂન: શોપાખ્યાન, કેનોપનિષદ્

Unit – 1 : બ્રાહ્મણસાહિત્ય તથા ઉપનિષદ્ સાહિત્યનો પરિચય	[૧૨]
Unit – 2 : એતરેયબ્રાહ્મણ – શૂન: શોપાખ્યાન	[૧૩]
Unit – 3 : કેનોપનિષદ્	[૧૨]
Unit – 4 : કેનોપનિષદ્	[૧૩]

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :-

- (૧) Thirteen Principle Upanisads – રાધાકૃષ્ણન્.
- (૨) Upanisads – નિખિલાનંદ.
- (૩) કેનોપનિષદ્ – આ. ડૉ. સુરેન્દ્રદેવે શાસ્ત્રી – ચૌખમ્બા, વારાણસી.
- (૪) એતરેયબ્રાહ્મણ – સાયણભાષ્ય, આનન્દાશ્રમ સંસ્કૃત સિરિજ
- (૫) કેનોપનિષદ – રવીન્દ્ર ખાંડવાળા, પાર્શ્વ પ્રકાશન.
- (૬) ભાષાંતરકર્તા વસુદેવ મહાશંકર જોષી, કેનોપનિષદ, સસ્તું સાહિત્યવર્ધક કાર્યાલય, અમદાવાદ.
- (૭) સુકુમાર અષીકકોડ, અનુવાદક – વિજય પંડ્યા - તત્ત્વમસિ, સાહિત્ય અકાદમી.
- (૮) પ્રા. સી. વી. રાવળ, પ્રસ્થાનત્રયી, પ્રજ્ઞા પ્રકાશન.

વ્યવસાયલક્ષી મૂલ્ય :-

- ભારતીય સંસ્કૃતિના પ્રચાર – પ્રસાર તરીકે
- ભારતીય વિદ્યાઓના માર્ગદર્શક પ્રવક્તા તરીકે
- યજ્ઞયાગાદિ ક્રિયા કલ્પક તરીકે

SMRUTI SAHITYA AND ESSAY

સ્મૃતિસાહિત્ય અને નિબંધ

ઉદ્દેશ : વિદ્યાર્થીઓને ભારતીય પ્રાચીન સામાજિક સંસ્થાઓ, રાજનૈતિક બાબતો તથા આર્થિક પરિસ્થિતિનો ખ્યાલ આપવો, તથા આધુનિક ન્યાય વ્યવસ્થાના ઉદ્ભવનો પરિચય કરાવવો, ધર્મશાસ્ત્રનો અભ્યાસ આધુનિક સમયે પણ આવશ્યક છે તે બતાવવું, સ્મૃતિ સાહિત્યનો પરિચય આપવો.

કૃતિ: - મનુસ્મૃતિ : અધ્યાય - ૩

Unit – 1 : મનુસ્મૃતિ : અધ્યાય - ૩	[૧૨]
Unit – 2 : મનુસ્મૃતિ : અધ્યાય - ૩	[૧૩]
Unit – 3 : મનુસ્મૃતિ : અધ્યાય - ૩	[૧૨]
Unit – 4 : સંસ્કૃત નિબંધ	[૧૩]

વર્ષાકાલ:, દિપાવલી:, કવિ કુલગુરુ કાલિદાસ: પર્યાવરણ સુરક્ષા, જનની જન્મભૂમિશ્ચ સ્વર્ગાદિપિ ગરીયસિ ।

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :-

- (૧) History of Dharmashastra – P. V. Kane.
- (૨) Evelution of Ancient Indian Law – N. C. Sengupa.
- (૩) Corporate Life in Ancient India – R. G. Majamudar.
- (૪) Hindu Law and Customs – Joli.
- (૫) Hindu Law in its Sources – Ganganath Jha.
- (૬) ધર્મશાસ્ત્ર કો વિજ્ઞાનેશ્વર કી દેન – રાધેશ્યામ શુક્લ, પ્રતિભા પ્રકાશન, દિલ્હી
- (૭) History of Dharmashastra – Vol. I to IV – P.V. Kane.
- (૮) હિન્દુ - સંસ્કૃતિ - રાધામુકુંદ મુખર્જી.
- (૯) મનુસ્મૃતિ - ડૉ. સુરેન્દ્રકુમાર, વિજયકુમાર ગોવિન્દરામ હાસાનન્દ, દિલ્લી ૧૧૦૦૦૬
- (૧૦) મનુસ્મૃતિ - (સંપા.) કુલ્લુક ભટ્ટ, મોતીલાલ બનારસીદાસ, દિલ્હી, ૧૯૮૩

વ્યવસાયલક્ષી મૂલ્ય :-

- ભારતીય સંસ્કૃતિના પ્રચાર - પ્રસાર તરીકે
- રાજનૈતિક સલાહકાર તરીકે
- વેલફેર ડીપાર્ટમેન્ટના સલાહકાર તરીકે
- કાનૂની સલાહકાર તરીકે
- કર - કસ્ટમ વિભાગમાં સલાહકાર તરીકે

SANSKRIT ALANKARSHASTRA

अलंकारशास्त्र

उद्देश : अलंकार शास्त्रना संप्रदायनी विशेषताओ तथा आचार्योनी कृतिओनो परिचय आपवो, विविध

साहित्य कृतिओनुं साहित्यिक विवेचन अलंकार शास्त्रना सिद्धांतोनी मद्दथी करवुं.

अभ्यासक्रमना मुद्दाओ : काव्य व्याख्या, प्रयोजन, हेतु, गुण, रीति, अलंकार क्षेत्रे वामन तथा दंडीनुं प्रदान, अलंकार शास्त्रनो इतिहास, अलंकार शास्त्रनुं मूल तथा तेनो विकास.

कृति: - दंडीविरचित काव्यादर्श, वामनविरचित काव्यालंकारसूत्रवृत्ति:

Unit – 1 : दंडीविरचित काव्यादर्श – प्रथम परिच्छेद : श्लोक १-५५	[१२]
Unit – 2 : दंडीविरचित काव्यादर्श – प्रथम परिच्छेद : श्लोक ५६-१०५	[१३]
Unit – 3 : वामनविरचित काव्यालंकारसूत्रवृत्ति: - शारीराधिकरण – अध्याय - १,२	[१२]
Unit – 4 : वामनविरचित काव्यालंकारसूत्रवृत्ति: - शारीराधिकरण – अध्याय - ३	[१३]

संदर्भग्रंथ सूचि :-

(१) Sanskrit Poetics – Cultural Heritage of India – Gaurinath Sastri.

(२) काव्यालंकारसूत्रवृत्ति: - गंगनाथ अ. नवी दिल्ली.

(३) भारतीय काव्यशास्त्र की भूमिका डॉ. नगेन्द्र, दिल्ली, '63

(४) History of Sanskrit Poetics - P. V. Kane.

(५) Glimpses of Indian Poetics – A Comparative Study.

(६) साहित्य शास्त्र – बलदेव उपाध्याय.

(७) रीतिशास्त्र के प्रतिनिधि आचार्य - डॉ. मानवेन्द्र पाठक, दिल्ली.

(८) अलंकार शास्त्र की परंपरा - राजवंश सहाय, चौखम्बा, वाराणसी.

(९) काव्यादर्श: - डॉ. रामचन्द्रमिश्र, चौखम्बा, वाराणसी.

(१०) अलंकारशास्त्र की परंपरा - डॉ. राजवंश सहाय 'हीरा' चौखम्बा, वाराणसी.

व्यवसायलक्षी मूल्य :-

- साहित्यकार तरीके
- समीक्षक तरीके
- विवेचक तरीके
- कटार लेखक तरीके

SANSKRIT VEDANTSHAstra

વેદાન્તશાસ્ત્ર

ઉદ્દેશ : ભારતની તત્ત્વજ્ઞાનની શાખાઓમાં ગૌડપાદના સિદ્ધાંતોથી અવગત કરાવવા, ભારતની વિશાળ દાર્શનિક દૃષ્ટિથી માહિતગાર કરવા.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : ગૌડપાદાચાર્યનું જીવન, સમય, કૃતિઓ, પ્રારંભિક અદ્વૈત વિચારધારા અને ગૌડપાદના પુરોગામી વેદાંત વિચારકો, ગૌડપાદ વિશે કેટલાંક વિદ્વાનોના મતની સમીક્ષા, માંડૂક્યોપનિષદ અને આગમ પ્રકરણની કારિકાઓનો સંબંધ, ગૌડપાદ કારિકાના સિદ્ધાંતોની ચર્ચા.

કૃતિ: - ગૌડપાદ કારિકા

Unit – 1 : ગૌડપાદ કારિકા – પ્રથમ પ્રકરણ – આગમ પ્રકરણ	[૧૨]
Unit – 2 : ગૌડપાદ કારિકા – દ્વિતીય પ્રકરણ – વૈતથ્ય પ્રકરણ	[૧૩]
Unit – 3 : ગૌડપાદ કારિકા – તૃતીય પ્રકરણ – અદ્વૈત પ્રકરણ	[૧૨]
Unit – 4 : ગૌડપાદ કારિકા – ચતુર્થ પ્રકરણ – અલાતશાન્તિ પ્રકરણ	[૧૩]

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :-

(૧) ગૌડપાદ – એક સમીક્ષાત્મક અધ્યયન – ડૉ. અરવિન્દ જોષી, દ. ગુ. પ્રાધ્યાપક પુસ્તક પ્રકાશન સહકારી મંડળી લિ. સુરત – ૧૯૮૪.

(૨) Gaudapada – T. M. R. Mahadevana.

(૩) ગૌડપાદીય કારિકા (ભાષ્યાર્થ-પ્રકાશ) પં. દ. વા. જોગ, પ્રકાશક મનોહર જોષી, પુણે – ૩૦ જૂન ૧૯૭૮ (મરાઠી) અનુવાદ શાસ્ત્રી રામનારાયણ દત્ત, પ્રકાશક મોતીલાલ મલાન, ગીતા પ્રેસ, ગોરખપુર (હિન્દી).

(૪) માંડૂક્ય ઉપનિષદ :- અનુવાદક વ્યાખ્યાકાર સ્વામી પ્રણવતીર્થ, સસ્તું સાહિત્યવર્ધક કાર્યાલય, ઠે. ભદ્ર પાસે, અમદાવાદ.

(૫) ગૌડપાદકારિકા - એક અધ્યયન, યૂનીલાલ ગાંધી વિદ્યાભવન, સુરત – ૧૯૬૪.

(૬) Shri Vidyaratnasutra (of Gaudapada), Ed. Narayana Shastri Khiste, Saraswati Bhavan.

વ્યવસાયલક્ષી મૂલ્ય :-

- કથાકાર તરીકે
- ઉપદેશક તરીકે
- ફિલોસોફર તરીકે
- દાર્શનિક વિશ્લેષક તરીકે
- કોલમ કટાર લેખક તરીકે

SANSKRIT DHARMASHASTRA**ધર્મશાસ્ત્ર**

ઉદ્દેશ : વિદ્યાર્થીઓને ભારતીય પ્રાચીન સામાજિક સંસ્થાઓ, રાજનૈતિક બાબતો તથા આર્થિક પરિસ્થિતિનો ખ્યાલ આપવો, તથા આધુનિક ન્યાય વ્યવસ્થાના ઉદ્ભવનો પરિચય કરાવવો, ધર્મશાસ્ત્રનો અભ્યાસ આધુનિક સમયે પણ આવશ્યક છે તે બતાવવું, સ્મૃતિ સાહિત્યનો સાક્ષાત્ પરિચય આપવો.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : વ્યવહાર, સાક્ષી, વિવિધ પ્રમાણો, વિવિધ પ્રકારના પ્રાયશ્ચિતો, સમાજના વિવિધ વર્ગોની ફરજો વગેરે દરેક નિયમ સાથે આધુનિક કાયદાનો સંબંધ, ન્યાયદર્શન તથા પ્રાયશ્ચિત વિષયે યાજ્ઞવલ્ક્યનું દર્શન - મનોવૈજ્ઞાનિક વિશ્લેષણ, યાજ્ઞવલ્ક્યનું ધર્મશાસ્ત્ર ક્ષેત્રે સ્થાન, પ્રદાન, મિતાક્ષરાની વિશેષતા.

કૃતિ: - યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ - વ્યવહારાધ્યાય:, પ્રાયશ્ચિત અધ્યાય:

Unit – 1 : યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ - વ્યવહારાધ્યાય: - સાક્ષીપ્રકરણ – મિતાક્ષરા સહિત	[૧૨]
Unit – 2 : યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ - વ્યવહારાધ્યાય: - લેખ્યપ્રકરણ – મિતાક્ષરા સહિત	[૧૩]
Unit – 3 : યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ - વ્યવહારાધ્યાય: - દિવ્યપ્રકરણ – મિતાક્ષરા સહિત	[૧૨]
Unit – 4 : યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ - વ્યવહારાધ્યાય: - યતિધર્મપ્રકરણમ્ – મિતાક્ષરા સહિત	[૧૩]

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :-

- (૧) યાજ્ઞવલ્ક્ય સ્મૃતિ (મિતાક્ષરા) – પ્રકાશક – ડૉ. ઉમેશચન્દ્ર પાંડે, ચૌખમ્બા પ્રકાશન '67
- (૨) History of Dharmashastra – P. V. Kane.
- (૩) Evelution of Ancient Indian Law – N. C. Sengupa.
- (૪) Corporate Life in Ancient India – R. G. Majamudar.
- (૫) Hindu Law and Customs – Joli.
- (૬) Hindu Law in its Sources – Ganganath Jha.
- (૭) ધર્મશાસ્ત્ર કો વિજ્ઞાનેશ્વર કી દેન – રાધેશ્યામ શુક્લ, પ્રતિભા પ્રકાશન, દિલ્હી

વ્યવસાયલક્ષી મૂલ્ય :-

- ભારતીય કાયદાના જ્ઞાન સાથે કાયદાશાસ્ત્રી તરીકે
- પ્રાચીન પરંપરાનું કાનૂની શિક્ષણ મેળવી ન્યાયશાસ્ત્રી તરીકે

HISTORY

આદિકાવ્ય મહાભારત

ઉદ્દેશ : સંસ્કૃત ઐતિહાસિક સાહિત્યની વિશેષતાઓનો પરિચય કરાવવો, ભારતીય સંસ્કૃતિ, લોકજીવન, સાહિત્ય પર તેનો પ્રભાવ દર્શાવવો.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : મહાભારતકાર વ્યાસ, મહાભારતના ત્રણ સંસ્કરણો, મહાભારતનું વિષય વસ્તુ, મહાભારતમાં ઇતિહાસ તત્ત્વ, મહાભારત ઇતિહાસ, પુરાણ, નીતિશાસ્ત્ર કે ધર્મશાસ્ત્ર, મહાભારતના વીરચરિત કાવ્ય તરીકે વિરાટ પર્વના વિષયો વગેરે.

કૃતિ: - મહાભારત વિરાટપર્વ (અધ્યાય ૧-૨૩)

Unit – 1 : મહાભારત વિરાટપર્વ – અધ્યાય :- ૧ - ૬	[૧૨]
Unit – 2 : મહાભારત વિરાટપર્વ – અધ્યાય :- ૭ – ૧૨	[૧૩]
Unit – 3 : મહાભારત વિરાટપર્વ – અધ્યાય :- ૧૩ – ૧૮	[૧૨]
Unit – 4 : મહાભારત વિરાટપર્વ – અધ્યાય :- ૧૯ – ૨૩	[૧૩]

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :-

- (૧) મહાભારત વિરાટ પર્વ – સં. ડૉ. પં. શ્રી પાદ દામોદર સાતવલેકર, સ્વાધ્યાય મંડળ, પારડી.
- (૨) Studies in Mahabharat – S. P. Narang – Nag. Publication, Delhi.
- (૩) Legends in the Mahabharat – S. A. Dange – Motilal Banarasdas, Delhi.
- (૪) મહાભારત - એક સમાજશાસ્ત્રીય અનુશીલન - ડૉ. નૃત્યુલાલ ગુપ્ત - સાહિત્ય પ્રકાશન, દિલ્લી.
- (૫) મહાભારત વિશ્વકોશ - શ્રી સાંડેસરા અને શાંતિકુમાર પંડ્યા, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.

વ્યવસાયલક્ષી મૂલ્ય :-

- ભારતીય સંસ્કૃતિના પ્રચાર-પ્રસાર પ્રવક્તા તરીકે
- ઐતિહાસિક સંશોધક તરીકે
- વિવેચક - સમીક્ષક તરીકે
- સાહિત્ય સંપાદક તરીકે

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત
શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ થી અમલમાં આવનાર એમ.એ. સંસ્કૃત સેમેસ્ટર-૨ ના
અભ્યાસક્રમનું પ્રારૂપ.

M.A. Semester-II

CCT – 04	Sanskrit	Credit-04
પ્રશ્નપત્ર-૬	સંસ્કૃત લલિત સાહિત્ય - નાટ્ય સાહિત્ય	કુલ ગુણ ૫૦
	કૃતિ: - કાલિદાસવિરચિતમ્ – અભિજ્ઞાન શાકુન્તલમ્	
પ્રશ્ન-૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) Unit – I to IV		[૧૦]
પ્રશ્ન-૨ (અ) અનુવાદ કરો. (૪ માંથી ૨) Unit – I & II		[૦૮]
(બ) સસંદર્ભ સમજાવો. (૨ માંથી ૧) Unit – III & IV		[૦૫]
પ્રશ્ન-૩ સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન. Unit – I to IV		[૧૩]
પ્રશ્ન-૪ ટૂંકનોંધ લખો. (૪ માંથી ૨) Unit – I to IV		[૧૪]

M.A. Semester-II

CCT – 05	Sanskrit	Credit-04
प्रश्नपत्र-७	वैदिक साहित्य	कुल गुण ५०
कृति: - ऐतरेयब्राह्मण – शूनः शेषाख्यान, केनोपनिषद्		
प्रश्न-१ टूंकमां ङवाब आपो. (७ मांथी ५) Unit – I to IV		[१०]
प्रश्न-२ (अ) मंत्र सानुवाद समजवो. (४ मांथी २) Unit – III & IV		[०८]
(ब) ससंदर्भ समजवो. (२ मांथी १) Unit – II		[०५]
प्रश्न-३ सामान्य प्रश्न <u>अथवा</u> बे टूंकनोंध लभो. Unit – III & IV		[१३]
प्रश्न-४ सामान्य प्रश्न <u>अथवा</u> बे टूंकनोंध लभो. Unit – I to IV		[१४]

M.A. Semester-II

CCT – 06	Sanskrit	Credit-04
प्रश्नपत्र-८	स्मृति साहित्य अने निबंध कृति: - मनुस्मृति अ-३ नियत निबंधो	कुल गुण ५०
प्रश्न-१ टूंकमां ङवाब आपो. (७ मांथी ५) Unit – I to III		[१०]
प्रश्न-२ (अ) सानुवाढ समजवो. (४ मांथी २) श्लोक १ थी ५० मांथी पूछवा (ब) शब्द पर नोंध लखो. (२ मांथी १) श्लोक १ थी ५० मांथी पूछवा		[०८] [०५]
प्रश्न-३ सामान्य प्रश्न <u>अथवा</u> बे टूंकनोंध लखो. Unit – I to III		[१३]
प्रश्न-४ टूंकनोंध – निबंध. (४ मांथी २) Unit – IV		[१४]

M.A. Semester-II

ECT – 2.01

Sanskrit

Credit-04

प्रश्नपत्र-९ (अ)

अलंकारशास्त्र

कुल गुण ५०

कृति: - दंडीविरचित काव्यादर्श, वामनविरचित काव्यालंकारसूत्रवृत्ति

प्रश्न-१ टूंकमां ढवाब आपो. (७ मांथी ५) Unit – I to IV

[१०]

प्रश्न-२ (अ) सानुवाढ विवरण करो. (४ मांथी २) Unit – I & II

[०८]

(ब) वाक्यनुं सानुवाढ विवरण करो. (२ मांथी १) Unit – III & IV

[०५]

प्रश्न-३ सामान्य प्रश्न अथवा सामान्य प्रश्न. Unit – I & II

[१३]

प्रश्न-४ टूंकनोध लपो. (४ मांथी २) Unit – III & IV

[१४]

M.A. Semester-II

ECT – 2.02

Sanskrit

Credit-04

प्रश्नपत्र-९ (अ)

वेदान्तशास्त्र

कुल गुण ५०

कृति: - गौडपाद कारिका

प्रश्न-१ टूंकमां ढवाब आपो. (७ मांथी ५) Unit – I to IV	[१०]
प्रश्न-२ (अ) कारिका सानुवाढ समजवो. (४ मांथी २) Unit – I	[०८]
(ब) कारिका सानुवाढ समजवो. (२ मांथी १) Unit – II	[०५]
प्रश्न-३ सामान्य प्रश्न <u>अथवा</u> बे टूंकनोंध लपो. Unit – II & III	[१३]
प्रश्न-४ टूंकनोंध लपो. (४ मांथी २) Unit – I to IV	[१४]

M.A. Semester-II

ECT – 2.03

Sanskrit

Credit-04

प्रश्नपत्र-९ (६)

धर्मशास्त्र

कुल गुण ५०

कृति: - याज्ञवल्क्यस्मृति-व्यवहाराध्यायः, प्रायश्चित्त अध्यायः

प्रश्न-१ टूंकमां ढवाब आपो. (७ मांथी ५) Unit – I to IV	[१०]
प्रश्न-२ (अ) सानुवाढ विवरण करो. (४ मांथी २) Unit – I & II	[०८]
(ब) सानुवाढ विवरण करो. (२ मांथी १) Unit – III	[०५]
प्रश्न-३ सामान्य प्रश्न अथवा बे टूंकनोंध लभो. Unit – I to III	[१३]
प्रश्न-४ टूंकनोंध लभो. (४ मांथी २) Unit – I to IV	[१४]

M.A. Semester-II

ICT – 02

Sanskrit

Credit-04

પ્રશ્નપત્ર-૧૦

આદિકાવ્ય મહાભારત

કુલ ગુણ ૫૦

કૃતિ: - મહાભારત વિરાટપર્વ (અધ્યાય ૧-૨૩)

પ્રશ્ન-૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) Unit – I to IV

[૧૦]

પ્રશ્ન-૨ (અ) સાનુવાદ સમજાવો. (૪ માંથી ૨) Unit – I & II

[૦૮]

(બ) સાનુવાદ સમજાવો. (૨ માંથી ૧) Unit – III

[૦૫]

પ્રશ્ન-૩ સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા બે ટૂંકનોંધ લખો. Unit – I to III

[૧૩]

પ્રશ્ન-૪ ટૂંકનોંધ લખો. (૪ માંથી ૨) Unit – I to IV

[૧૪]

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત

શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૧-૨૦૨૨ થી અમલમાં આવનાર એમ. એ. સંસ્કૃત (CBCS)

સેમેસ્ટર - ૪ નો અભ્યાસક્રમ

CCT – 10

પ્રશ્નપત્ર - ૧૬

કુલ ગુણ - ૫૦

Credits – 04

SANSKRIT CLASSICAL LITERATURE STOTRAKAVYA & KHANDKAVYA

સંસ્કૃત લલિત સાહિત્ય - સ્તોત્રકાવ્ય એવં ખણ્ડકાવ્ય

ઉદ્દેશ : સંસ્કૃત પદ્યકાવ્યોમાં સ્તોત્ર કાવ્યનું મૂળ, પ્રકાર, લક્ષણ આદિ જાણી કૃતિનો અભ્યાસ કરવો.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : સ્તોત્રકાવ્ય તથા ખંડકાવ્યનો ઉદ્ભવ, વિકાસ, સ્વરૂપ, કૃતિના કર્તા - પુષ્પદંત, શિવમહિમ્નસ્તોત્રમ્ નું કૃતિલક્ષી મૂલ્યાંકન, ખંડકાવ્યોમાં મેઘદૂતની વિશેષતા, દૂતકાવ્યોની પરંપરા, કવિગત, કૃતિગત વિશેષતાઓ વગેરે.

કૃતિ: - પુષ્પદંત કૃત શિવમહિમ્નસ્તોત્રમ્, કાલિદાસકૃત મેઘદૂતમ્

Unit – 1 : સ્તોત્રકાવ્ય તથા ખંડકાવ્યનો ઉદ્ભવ, વિકાસ, સ્વરૂપ, દૂતકાવ્યોની પરંપરા	[૧૨]
Unit – 2 : શિવમહિમ્નસ્તોત્રમ્	[૧૩]
Unit – 3 : મેઘદૂતમ્ - (પૂર્વમેઘ)	[૧૨]
Unit – 4 : મેઘદૂતમ્ - (પૂર્વમેઘ)	[૧૩]

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :-

(૧) સ્તોત્રકાવ્ય ઉદ્ભવ, વિકાસ અને સ્વરૂપ - ડૉ. મણિભાઈ પ્રજાપતિ, દ્વારકા - ૧૯૭૮.

(૨) Meghdoot – M. R. Kale, MLBD, Delhi.

(૩) Introduction to the મેઘદૂત - Dr. G. V. Devasthali.

(૪) Poetry and Poetical Rhetories in Indian Literature – RTH_ Grifitich, Delhi – 1985.

(૫) શિવમહિમ્નસ્તોત્ર - ડૉ. રવીન્દ્ર ખાંડવાલા, નીરવ પ્રકાશન, અમદાવાદ.

વ્યવસાયલક્ષી મૂલ્ય :-

- ગીત-સંગીત ક્ષેત્રે સ્તોત્ર ગાયક તરીકે
- રંગમંચીય કલાક્ષેત્રે મલ્ટી મીડિયામાં તક મળે
- ભારતીય વિચારધારાના સંરક્ષક તરીકે

VAIDIC LITERATURE & LETTER WRITING

વૈદિક સાહિત્ય અને પત્રલેખન

ઉદ્દેશ : ભારતીય સંસ્કૃતિના ભવ્ય ગ્રંથો - વેદોનો પરિચય કરાવવો, આધુનિક વિજ્ઞાન સાથેનો તેનો ધનિષ્ઠ સંબંધ બતાવવો, સંસ્કૃતમાં પત્રલેખન કલા કેળવવી.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : ઋગ્વેદ મંડળ ૧૦ નો પરિચય, વિશેષતા, શૈલી, વિષયો, વિવિધ પ્રકારના સૂક્તો, દેવતાઓ, વિજ્ઞાન, સમાજ આદિ અને સંસ્કૃતમાં પત્ર વ્યવહાર રજાચિઠ્ઠી (વિરામ પ્રાર્થના), ખબર અંતર (આરોગ્યવાર્તા વિષયક), આમંત્રણપત્રક, પ્રોત્સાહનવર્ધક, કૃતજ્ઞતા પ્રગટન, વર્ધાપન અભિનન્દન, ગૃહસંકેતજ્ઞાપનાર્થવિજ્ઞાપ્તિ, પુસ્તકં પ્રેષણાય વિજ્ઞાપનમ્ આદિ

કૃતિ: - ઋગ્વેદ મંડલ – ૧૦ નિયત સૂક્તાઃ, પત્રલેખનમ્

Unit – 1 : ઋગ્વેદ મંડલ – ૧૦ (૧) ૧૦.૧૪ યમસૂક્ત (૨) ૧૦.૧૫ પિતૃગણ સૂક્ત (૩) ૧૦.૩૭ સૂર્યદેવતા સૂક્ત	[૧૨]
Unit – 2 : (૧) ૧૦.૫૮ મન આવર્તન સૂક્ત (૨) ૧૦.૭૧ જ્ઞાન સૂક્ત (૩) ૧૦.૭૫ નધઃ સૂક્ત	[૧૩]
Unit – 3 : (૧) ૧૦.૯૦ પુરુરવા-ઉર્વશી સૂક્ત (૨) ૧૦.૧૧૯ આત્મા સૂક્ત (૩) ૧૦.૧૨૫ વાગામ્ભૃણીય સૂક્ત	[૧૨]
Unit – 4 : સંસ્કૃતમાં પત્રવ્યવહાર	[૧૩]

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :-

- (૧) Rgveda Samhita – H. H. Wilson & Sayan Bhasya, Ravi Prakash Anya, K. L. Joshi – સરસ્વતી અમદાવાદ.
- (૨) ઋગ્વેદ સંહિતા – શ્રી રામ શર્મા આચાર્ય – સરસ્વતી પ્રકાશન અમદાવાદ.
- (૩) ઋગ્વેદ ભાષ્ય – અનુ. શ્રી ધ્યાયમુની – દર્શનયોગ મહાવિદ્યાલય, રોજડ.
- (૪) Rgveda – H. D. Velankar, Vedik Samshodhana Mandal, Pune.
- (૫) ઋગ્વેદ સંહિતા વિધિ ભાષા-ભાષ્ય – આ. વિષ્ણુદેવ પંડિત, વેદ પ્રકાશન સમિતિ અમદાવાદ.
- (૬) ઋગ્વેદ સંહિતા (મં. – ૧૦) સંપા. ગૌતમ પટેલ, હર્ષદેવ માધવ, પાર્શ્વ પ્રકાશન.
- (૭) ઋગ્વેદ સંહિતા (મં. – ૧૦) સંપા. વસંત ભટ્ટ, સરસ્વતી પ્રકાશન અમદાવાદ.
- (૮) સંસ્કૃતસ્ય આદર્શ પત્રાણિ – ઇષ જગન્નાથ – સુરભારતી પ્રકાશન, બેડ્ગલુરુ.

વ્યવસાયલક્ષી મૂલ્ય :-

- ભારતીય સંસ્કૃતિના પ્રચારક તરીકે, કોર્પોરેટ બિઝનેસમાં સેક્રેટરી, પી.એ. તરીકે, લેટર ડ્રાફ્ટર તરીકે, વેદમંત્રીના ગાયક તરીકે

TEXTUAL CRITICIZE

પાઠ - સમીક્ષા

ઉદ્દેશ : પાઠ સંપાદન કરવાની કલા શીખવા જરૂરી બાબતોનો પરિચય મેળવવો, તથા વિવિધ વિષયો પર લખાયેલ સંસ્કૃત ભારતીય હસ્તપ્રતોનો પરિચય મેળવવો, મુદ્રણ દોષ સુધારવા જરૂરી ચિહ્નો જાણવા.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : પ્રાચીન ભારતીય લેખન સામગ્રી, હસ્તપ્રતોના પ્રકારો, હસ્તપ્રતોની સૂચિ, હસ્તપ્રતસંપાદન માટેના નિયમો, હસ્તપ્રતોની ભૂલો, પાઠાંતર વગેરે અશુદ્ધિઓ, સંપાદિત આવૃત્તિઓ (રામાયણ - શાકુંતલ, પંચતંત્ર) હસ્તપ્રતમાં મુદ્રણદોષ હોય તેને નિવારવા માટે જરૂરી નિયમો, પુઠ્ઠ રીડરે કઈ કાળજી લેવી, મુદ્રણદોષ સુધારવા માટેની નિશાનીઓનો અભ્યાસ વગેરે.

કૃતિ: - ભારતીય પાઠ સમીક્ષા

Unit – 1 : પાઠ્ય સમીક્ષાના મૂળ તત્ત્વો, પાઠોના પ્રકારો, પ્રાચીન ભારતીય લેખન સામગ્રી. [૧૨]

Unit – 2 : સમીક્ષાત્મક સંસ્કરણની સમસ્યાના સંચારિત પાઠ્યગ્રંથોમાં પ્રવેશતી અશુદ્ધિના કારણો, સંશોધન અને પાઠ્યસમીક્ષાના અધિનિયમો, પાઠ્ય સંપાદન અંગે વ્યવહારુ સૂચનો. [૧૩]

Unit – 3 : કેટલીક મહત્વપૂર્ણ હસ્તપ્રતો અને સમીક્ષાત્મક સંપાદન, રામાયણ, શાકુંતલ, પંચતંત્ર. [૧૨]

Unit – 4 : મુદ્રણદોષો સુધાર પદ્ધતિ, પુઠ્ઠ રીડીંગ (મુદ્રણ નિરીક્ષક) માટેના નિયમો, મુદ્રણદોષ સુધારવા જરૂરી ચિહ્નો. [૧૩]

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :-

(૧) Indian Textual Criticism – S. M. Katre.

(૨) સંસ્કૃત પાંડુલિપિઓ અને સમીક્ષિત પાઠ સંપાદન વિજ્ઞાન – ડૉ. વસંત ભટ્ટ, સરસ્વતી પ્રકાશન, અમદાવાદ.

(૩) ભારતીય પાઠ મીમાંસા – કે. એચ. ત્રિવેદી.

(૪) પુઠ્ઠ રીડીંગ – ગુજરાત વિશ્વકોષની પરિચય પુસ્તિકા

(૫) પુઠ્ઠ રીડીંગ – પ્રવીણ પ્રકાશન, રાજકોટ

વ્યવસાયલક્ષી મૂલ્ય :-

- ભારતીય વિચારધારાના સંરક્ષક તરીકે, પુઠ્ઠ રીડર, હસ્તપ્રત સંપાદક તરીકે, પુસ્તક સંપાદક, સમીક્ષક તરીકે, પુરાતત્ત્વીય સંશોધક તરીકે, પ્રેસ વ્યવસાય કરી શકે.

અલંકારશાસ્ત્ર તથા પાશ્ચાત્ય કાવ્યશાસ્ત્ર

ઉદ્દેશ : નાટ્યશાસ્ત્ર તથા અલંકારશાસ્ત્રના મૂળભૂત તત્ત્વોમાં સર્વશ્રેષ્ઠ તત્ત્વ તરીકે રસ અને તેના સંપ્રદાયોનો પરિચય કરાવી શાશ્વત તત્ત્વ રસ સહિતના દરેક તત્ત્વોથી સાહિત્યનું રસદર્શન કરાવવું, સાથે પાશ્ચાત્ય કાવ્યશાસ્ત્રનો અભ્યાસ કરવો.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : ભરતનું રસસૂત્ર, રસસિદ્ધાંતના વિવિધ વિચારકો - લોલ્લત, શંકુક, ભટ્ટ નાયક, અભિનવગુપ્ત, ભરતનો રસવિચાર, રસ નિષ્પત્તિમાં - પ્રતીતિમાં આવતા વિધ્નો, ભરતનું પ્રદાન, નાટ્યશાસ્ત્રના વિકાસમાં અન્ય નાટ્યશાસ્ત્રીય ગ્રંથોનું પ્રદાન, પાશ્ચાત્ય કાવ્યશાસ્ત્રના વિકાસમાં અન્ય વિચારકોનો ફાળો, તેમના સિદ્ધાંતો, વાદો વગેરે તથા પાશ્ચાત્ય કાવ્યશાસ્ત્ર અને ભારતીય કાવ્યશાસ્ત્રનો તુલનાત્મક અભ્યાસ.

કૃતિ: - ભરતાચાર્યવિરચિત નાટ્યશાસ્ત્ર, અધ્યાય - ૬ (અભિનવની ટીકા સહિત),

પાશ્ચાત્ય કાવ્યશાસ્ત્ર

Unit – 1 : નાટ્યશાસ્ત્ર, અધ્યાય - ૬ - રસપ્રતીતિવિધનપર્યન્તમ્ [૧૨]

Unit – 2 : નાટ્યશાસ્ત્ર, અધ્યાય - ૬ - રસપ્રતીતિવિધનપર્યન્તમ્ [૧૩]

Unit – 3 : પાશ્ચાત્ય કાવ્યશાસ્ત્રના સીમાસ્તંભરૂપ વિદ્વાનો [૧૨]

(૧) એરીસ્ટોટલ - અનુકરણ સિદ્ધાંત (૨) ડ્રાઈવ - કાવ્યસિદ્ધાંત

(૩) લોન્ઝાઇનસ - ઉદાત્તની અવધારણા

Unit – 4 : પાશ્ચાત્ય કાવ્યશાસ્ત્રના સીમાસ્તંભરૂપ વિદ્વાનો [૧૩]

(૪) કોલરિઝ - કલ્પના સિદ્ધાંત અને લલિતકલ્પના (૫) મેથ્યુ આર્નોલ્ડ - આલોચનાનું સ્વરૂપ અને કાર્ય (૬) ટી. એસ. ઇલિયટ - પરંપરાની પરિકલ્પના અને વૈયક્તિક પ્રાજ્ઞા.

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :-

(૧) નાટ્યશાસ્ત્ર - તપસ્વી નાંદી, સરસ્વતી પ્રકાશન, અમદાવાદ.

(૨) Natyashastra of Bharatmuni – N. P. Umni '98.

(૩) History of Indian Poetics – P. V. Kane.

(૪) Western & Indian Poetics - A Comparative Study – S. Dhygude, Pune.

(૫) પાશ્ચાત્ય કાવ્યશાસ્ત્ર કી પરંપરા - ડૉ. નગેન્દ્ર.

(૬) રસ સિદ્ધાંત - ડૉ. નગેન્દ્ર, ૧૯૬૬.

(૭) પાશ્ચાત્ય કાવ્યશાસ્ત્ર - ડૉ. ભગીરથ મિશ્ર.

(૮) અભિનવનો રસવિચાર - નગીનદાસ પારેખ.

(૯) ભારતીય નાટ્યશાસ્ત્રની વિચાર પરંપરાઓ - તપસ્વી નાંદી, યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.

વ્યવસાયલક્ષી મૂલ્ય :-

- ફિલ્મ મેકીંગ, રંગમંચીય કળાઓ સાથે વ્યવસાયિક ધોરણે બધા માગો ખુલ્લા, દરેક કલાના વિષય નિષ્ણાંત તરીકે, વિવેચક - સમીક્ષક તરીકે, સ્ક્રીપ્ટ લેખક તરીકે.

ECT – 04-02
Credits – 04

પ્રશ્નપત્ર – ૧૯ (B)

કુલ ગુણ – ૫૦

VEDANTSHAstra

વેદાન્તશાસ્ત્ર

ઉદ્દેશ : ભારતની તત્ત્વજ્ઞાનની શાખાઓમાં વલ્લભાચાર્યના સિદ્ધાંતોનો પરિચય કારાવી ભારતની વિશાળ દાર્શનિક પરંપરાથી માહિતગાર કરવા.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : વલ્લભાચાર્યનું જીવન ચરિત્ર, કૃતિઓ, અણુભાષ્ય સંજ્ઞા, અણુભાષ્યનું કર્તૃત્વ, વલ્લભાચાર્યનું તત્ત્વજ્ઞાન, વલ્લભાચાર્યની શૈલી તથા અર્થઘટન પદ્ધતિ તથા કૃતિગત વિષયો.

કૃતિ: - બ્રહ્મસૂત્ર – અણુભાષ્ય

- Unit – 1 : બ્રહ્મસૂત્ર – અણુભાષ્ય – ગદ્યખંડ – તથા ત્રિસૂત્ર – જિજ્ઞાસા – ૧-૧-૧, [૧૨]
જન્માદ્ય – ૧-૧-૨, સમન્વયા – ૧-૧-૩.
- Unit – 2 : બ્રહ્મસૂત્ર – અણુભાષ્ય – ગદ્યખંડ – ૨.૩ – ૨-૩-૧૨, ૨-૩-૧૩, ૨-૩-૧૬, ૨-૩-૧૮, [૧૩]
૨-૩-૧૯, ૨-૩-૨૩, ૨-૩-૨૯, ૨-૩-૩૩, ૨-૩-૩૬, ૨-૩-૪૦, ૨-૩-૪૨, ૨-૩-૪૩,
૨-૩-૪૮, ૨-૩-૫૦.
- Unit – 3 : બ્રહ્મસૂત્ર – અણુભાષ્ય – ગદ્યખંડ – ૩.૨ – ૩-૨-૧, ૩-૨-૩, ૩-૨-૫, ૩-૨-૯, ૩-૨-૧૦, [૧૨]
૩-૨-૧૧, ૩-૨-૧૫, ૩-૨-૨૧, ૩-૨-૨૭, ૩-૨-૩૧, ૩-૨-૪૦, ૩-૨-૪૧.
- Unit – 4 : વલ્લભાચાર્યનું જીવન તથા અદ્વૈત વેદાન્ત, શુદ્ધાદ્વૈત તથા વિશિષ્ટાદ્વૈતનું [૧૩]
દાર્શનિક વિશ્લેષણ.

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :-

- (૧) અણુભાષ્ય – શ્રીમદ્ બ્રહ્મસૂત્રાણુભાષ્ય – જેઠાલાલ ગો. શાહ, ભાવનગર – ૧૯૨૮.
- (૨) શ્રી વલ્લભાચાર્ય વિરચિત અણુભાષ્ય – ભાગ ૧ થી ૪, સંપા. – ગોવિંદલાલ હરગોવિંદ ભટ્ટ – શ્રી શુદ્ધાદ્વૈત સંસદ, અમદાવાદ – ૬.
- (૩) શુદ્ધાદ્વૈત સિદ્ધાંત પ્રદીપ – પ્રો. મગનલાલ શાસ્ત્રી, બરોડા.
- (૪) Religion and Philosophy of Vallabhacharya –J. G. Shah.
- (૫) History of Indian Philosophy – Dasgupta.
- (૬) Vedant – V. S. Ghate.

વ્યવસાયલક્ષી મૂલ્ય :-

- કથાકાર ઉપદેશક, તત્ત્વચિંતક જીવનલક્ષી મૂલ્ય, પબ્લિક સ્પીકર, કોલમ – કટાર લેખક તરીકે, દાર્શનિક વિશ્લેષક તરીકે.

DHARMASHASTRA

ધર્મશાસ્ત્ર

ઉદ્દેશ : વિદ્યાર્થીઓને ભારતીય પ્રાચીન સામાજિક સંસ્થાઓ, રાજનૈતિક બાબતો તથા આર્થિક પરિસ્થિતિનો ખ્યાલ આપવો, તથા આધુનિક ન્યાય વ્યવસ્થાના ઉદ્ભવનો પરિચય કરાવવો, ધર્મશાસ્ત્રનો અભ્યાસ આધુનિક સમયે પણ આવશ્યક છે તે બતાવવું, સ્મૃતિ સાહિત્યનો સાક્ષાત્ પરિચય આપવો.

**કૃતિ: - યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ - વ્યવહારાધ્યાય: દાયપ્રકરણ મિતાક્ષરાસહિત
લોગાક્ષિભાસ્કર અર્થસંગ્રહ - વિધિપર્યન્તમ્**

Unit – 1 : યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ - વ્યવહારાધ્યાય: - દાયપ્રકરણ - મિતાક્ષરા સહિત	[૧૨]
Unit – 2 : યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ - વ્યવહારાધ્યાય: - દાયપ્રકરણ - મિતાક્ષરા સહિત	[૧૩]
Unit – 3 : લોગાક્ષિભાસ્કર અર્થસંગ્રહ - વિધિપર્યન્તમ્	[૧૨]
Unit – 4 : લોગાક્ષિભાસ્કર અર્થસંગ્રહ - વિધિપર્યન્તમ્	[૧૩]

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :-

- (૧) યાજ્ઞવલ્ક્ય સ્મૃતિ (મિતાક્ષરા) - પ્રકાશક - ડૉ. ઉમેશચન્દ્ર પાંડે, ચૌખમ્બા પ્રકાશન '67
- (૨) History of Dharmashastra – P. V. Kane.
- (૩) Evelution of Ancient Indian Law – N. C. Sengupa.
- (૪) Corporate Life in Ancient India – R. G. Majamudar.
- (૫) Hindu Law and Customs – Joli.
- (૬) Hindu Law in its Sources – Ganganath Jha.
- (૭) ધર્મશાસ્ત્ર કો વિજ્ઞાનેશ્વર કી દેન – રાધેશ્યામ શુક્લ, પ્રતિભા પ્રકાશન, દિલ્હી

વ્યવસાયલક્ષી મૂલ્ય :-

- ભારતીય કાયદાના જ્ઞાન સાથે કાયદાશાસ્ત્રી તરીકે
- પ્રાચીન પરંપરાનું કાનૂની શિક્ષણ મેળવી ન્યાયશાસ્ત્રી બની શકાય.

આધુનિક સંસ્કૃત લઘુકથા તથા વ્યવહારિક સંસ્કૃત

MODERN SANSKRIT SHORT STORY & APPLICABLE SANSKRIT

ઉદ્દેશ : આધુનિક સમયમાં સંસ્કૃતમાં વિવિધ સ્વરૂપોમાં ખેડાણ થયું છે, તેનો પરિચય કરાવી સંસ્કૃતને વ્યવહારમાં પ્રયોજવા જરૂરી કૌશલ્ય કેળવવું તથા સંસ્કૃતમાં સ્વયં લખી શકાય તે માટે પ્રેરવું. અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : આધુનિક સંસ્કૃત રચનાઓ – સ્વરૂપગત વિશેષતાઓ, વિષયો, રજૂઆત, શૈલી, લેખકો, કૃતિઓ, અભ્યાસક્રમની કૃતિઓની વિશેષતાઓ, સંસ્કૃત વ્યાકરણનો વ્યવહારમાં અને સાહિત્યમાં ઉપયોગ કરવા વાક્ય સંરચના સમજવી, વાગ્વ્યવહાર, પાઠ્યેતર સંસ્કૃતમાં અનુવાદ.

કૃતિ: - આધુનિક લઘુકથા સંગ્રહ

Unit – 1 : લઘુકથા – સ્વરૂપ, વિકાસ, આધુનિક સંસ્કૃત લેખક પરિચય	[૧૨]
Unit – 2 : નિયત લઘુકથા	[૧૩]
Unit – 3 : નિયત લઘુકથા	[૧૨]
Unit – 4 : પાઠાન્તર (Unseen) – સંસ્કૃતમાંથી ગુજરાતીમાં અનુવાદ, ગુજરાતીમાંથી સંસ્કૃતમાં અનુવાદ	[૧૩]

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :-

- (૧) ૨૦ વી શતાબ્દી કા સંસ્કૃત લઘુકથા સાહિત્ય – રુચિ કુલશ્રેષ્ઠ, રાષ્ટ્રીય સંસ્કૃત સંસ્થાન, દિલ્હી.
- (૨) અર્વાચીન સંસ્કૃત સાહિત્ય દશા એવં દિશા – મંજૂલતા શર્મા, પરિમલ પબ્લિકેશન, દિલ્હી.
- (૩) Modern Sanskrit Literature Tradition and Enovation – S. B. Raghunathacharya, Sanskrit Akadami, Delhi.
- (૪) સંસ્કૃત લઘુકથા સંગ્રહ – જયવંત મિશ્ર, સ. સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્હી.
- (૫) અભિનવકાવ્યાલંકારસૂત્ર – રાધાવલ્લભ ત્રિપાઠી, સં. સંસ્થાન દિલ્હી.
- (૬) અભિનવ કાલ કા સંસ્કૃત ગદ્ય સાહિત્ય – કલાનાથ શાસ્ત્રી, રાષ્ટ્રીય સંસ્કૃત સંસ્થાન, દિલ્હી.
- (૭) વ્યવહારિક સંસ્કૃત – હર્ષદેવ માધવ, પાર્શ્વપ્રકાશન, અમદાવાદ.
- (૮) સંસ્કૃત વ્યાકરણ પથદીપ – પ્રા. જતીન પંડ્યા, ગજાનન પબ્લિશર્સ, સુરત.

વ્યવસાયલક્ષી મૂલ્ય :-

- આધુનિક સંસ્કૃત સાહિત્યકાર તરીકે કારકીર્દિ બનાવી શકે,
- નૈતિક મૂલ્યોના સંરક્ષક તરીકે કથાના વ્યાખ્યાતા તરીકે આગળ વધી શકે.

वीर नर्मद दक्षिण गुजरात युनिवर्सिटी, सुरत
शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ थी अमलमां आवनार अेम.अे. संस्कृत (CBCS) सेमेस्टर-४ ना
अध्यासकमनुं प्रारुप
M.A. Semester-IV

CCT-10

प्रश्नपत्र-१५

Credit-04 संस्कृत ललित साहित्य – स्तोत्रकाव्य एवं खण्डकाव्य कुल गुण ५०

Sanskrit Classical Literature Stotrakavya & Khandkavya

कृति: - पुष्पदंत कृत शिवमहिम्नस्तोत्र

कालिदासकृत मेघदूतम्

प्रश्न-१ टूंकमां ङवाब आपो. (७ मांथी ५) Unit – I to IV	[१०]
प्रश्न-२ (अ) सानुवाढ समजवो. (२ मांथी १) Unit – II	[०५]
(ब) अनुवाढ करो. (२ मांथी १) Unit – III (१ थी २५ श्लोक)	[०४]
(क) ससंदर्ब समजवो. (२ मांथी १) Unit – III (२६ थी ५० श्लोक)	[०४]
प्रश्न-३ सामान्य प्रश्न अथवा बे टूंकनोध. Unit – I & II	[१३]
प्रश्न-४ टूंकनोध लपुओ. (४ मांथी २) Unit – I, III, IV	[१४]

CCT-11

પ્રશ્નપત્ર-૧૭

Credit-04

Vaidic Literature & Letter Writing

કુલ ગુણ ૫૦

વૈદિક સાહિત્ય અને પત્ર લેખન

કૃતિ: - ઋગ્વેદ મંડલ – ૧૦ નિયત સૂક્તાઃ, પત્રલેખનમ્

પ્રશ્ન-૧ સંસ્કૃતમાં પત્ર લખો. (૨ માંથી ૧) Unit – IV	[૧૦]
પ્રશ્ન-૨ (અ) ઋચાઓ સાનુવાદ સમજાવો. (૪ માંથી ૨) Unit – I & II	[૦૮]
(બ) ઋચાઓ સાનુવાદ સમજાવો. (૨ માંથી ૧) Unit – III	[૦૫]
પ્રશ્ન-૩ સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા બે ટૂંકનોંધ. Unit – I to III	[૧૩]
પ્રશ્ન-૪ ટૂંકનોંધ લખો. (૪ માંથી ૨) Unit – I to III	[૧૪]

CCT-12

પ્રશ્નપત્ર-૧૮

Credit-04

Textual Criticize

કુલ ગુણ ૫૦

પાઠ - સમીક્ષા

કૃતિ: - ભારતીય પાઠ સમીક્ષા

પ્રશ્ન-૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) Unit – I to IV	[૧૦]
પ્રશ્ન-૨ સામાન્ય પ્રશ્ન <u>અથવા</u> સામાન્ય પ્રશ્ન. Unit – I & II	[૧૩]
પ્રશ્ન-૩ ટૂંકનોંધ લખો. (૪ માંથી ૨) Unit – III	[૧૩]
પ્રશ્ન-૪ જરૂરી મુદ્દાઓ સુધારી પેરેગ્રાફ સાચો લખો. Unit – IV	[૧૪]

ECT-04-01

પ્રશ્નપત્ર-૧૯ A

Credit-04

Alankarshastra & Pashchatya Kavyashastra

કુલ ગુણ ૫૦

અલંકારશાસ્ત્ર તથા પાશ્ચાત્ય કાવ્યશાસ્ત્ર

કૃતિ: - ભરતાચાર્યવિરચિત નાટ્યશાસ્ત્ર, અધ્યાય -૬ (અભિનવની ટીકા સહિત),

પાશ્ચાત્ય કાવ્યશાસ્ત્ર

પ્રશ્ન-૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) Unit – I to IV	[૧૦]
પ્રશ્ન-૨ સાનુવાદ વિવરણ કરો. (૫ માંથી ૩) Unit – I & II	[૧૩]
પ્રશ્ન-૩ સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન. Unit – I & II	[૧૩]
પ્રશ્ન-૪ ટૂંકનોંધ લખો. (૪ માંથી ૨) Unit – III & IV	[૧૪]

ECT-04-02

પ્રશ્નપત્ર-૧૯ B

Credit-04

Vedant Shashtra

કુલ ગુણ ૫૦

વેદાન્તશાસ્ત્ર

કૃતિ: - બ્રહ્મસૂત્ર - અણુભાષ્ય

પ્રશ્ન-૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) Unit – I to IV	[૧૦]
પ્રશ્ન-૨ (અ) ગદ્યખંડ સાનુવાદ સમજાવો. (૪ માંથી ૨) Unit – I & II	[૦૮]
(બ) સૂત્ર સમજાવો. (૨ માંથી ૧) Unit – I & II	[૦૫]
પ્રશ્ન-૩ સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન. Unit – I to IV	[૧૩]
પ્રશ્ન-૪ ટૂંકનોંધ લખો. (૪ માંથી ૨) Unit – I to IV	[૧૪]

ECT-04-03

પ્રશ્નપત્ર-૧૯ C

Credit-04

DharmShashtra

કુલ ગુણ ૫૦

ધર્મશાસ્ત્ર

કૃતિ: - યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ:-વ્યવહારાધ્યાય: દાયપ્રકરણ
લોગાક્ષિભાસ્કર અર્થસંગ્રહ – વિધિપર્યન્તમ્

પ્રશ્ન-૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) Unit – I to IV	[૧૦]
પ્રશ્ન-૨ (અ) સાનુવાદ વિવરણ કરો. (૪ માંથી ૨) Unit – I & II	[૦૮]
(બ) સાનુવાદ વિવરણ કરો. (૨ માંથી ૧) Unit – III	[૦૫]
પ્રશ્ન-૩ સામાન્ય પ્રશ્ન <u>અથવા</u> બે ટૂંકનોંધ લખો. Unit – I & II	[૧૩]
પ્રશ્ન-૪ ટૂંકનોંધ લખો. (૪ માંથી ૨) Unit – III & IV	[૧૪]

ECT-04

પ્રશ્નપત્ર-૨૦

Credit-04

આધુનિક સંસ્કૃત લઘુકથા તથા વ્યવહારિક સંસ્કૃત

કુલ ગુણ ૫૦

Modern Sanskrit Short Story & Applicable Sanskrit

કૃતિ: - લઘુકથા સચ્ચય:, સંપાદક : ડૉ. એન. સી. ભાવનગરી

પ્રશ્ન-૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) Unit – I to III	[૧૦]
પ્રશ્ન-૨ (અ) સંસ્કૃતમાંથી ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો. (૪ માંથી ૨) Unit – IV (નિયત લઘુકથાઓમાંથી ૧ થી ૫ વાર્તામાંથી પેરેગ્રાફ લેવા)	[૦૮]
(બ) ગુજરાતીમાંથી સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો. (૨ માંથી ૧) Unit – IV (નિયત લઘુકથાઓમાંથી ૬ અને ૭ વાર્તામાંથી પેરેગ્રાફ લેવા)	[૦૫]
પ્રશ્ન-૩ સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન. Unit – I to III	[૧૩]
પ્રશ્ન-૪ ટૂંકનોંધ લખો. (૪ માંથી ૨) Unit – I to III	[૧૪]